

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 17. Sepultus est in inferno. Triste sepulchrum quod describit Isaias, & vidit Ezechiel meritò omnibus exhorrendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

famulos, qui Christi vestigia spectantur, illis tribulationes non defuturas, aduersitatibus examinandas, vt eas vere minime sentiant, hoc vini propinat illis poculum: Hoc primum visus, vel ceter visus. Summe, Christiane hoc vini myrrhatu poculum, confortabit, iustificabit, cor animabit, te in seculis reddet, vt insensibile, tribulationibus: Non confunderetur, qui in angustia est, vsque ad tempus. Attende, quod finem accipient tribulationes, breuique tempore labores terminabuntur: Dabit Deus his quoque finem. Hoc sibi sumebat martyres cordiale, hoc vini poculo se mutuo ad prociū excitabant, ad labores animabant vt ex eorum actibus est manifestū, hoc nāque erat in ore eorum frequentissimum, quo se mutuo hortabatur mori fortiter: Breui labor finietur, proxi- miū nos expectat sempiternum, vitā amittimus mortale, at vitam lucratur immortalē. Peccant nobis diuitiæ corruptibiles, propediē regni cælestis intrapimus heredes paratia: his in omnia secula seculi perfruemur: repeto D. Pauli verba: *Monentem enim hoc & leue tribulationis nostre, æternam gloriam pondus operatur.* Circa quæ verba D. Bern. accuratè discurret, & in alio sermone proxime subsequente: *De nimia quadam suauitate presentis vite.* His conformiter expendit D. Aug. h. hæc verba Palmiltæ: *Non dabit in æternum fluctuationem iusto.* De quibus aliās diximus.

Hæc obsecro, consideres, in m. n. c. i. o. illo, vulnerato, ulcerato, iam escicente, omnium expulso ianuis, igne, aqua, recteque interdido, hæc omnia cum ipsa morte expirasse, & hæc in i. h. o. mortua sunt, hæc euauerunt: *Factum est autem vt moreretur mendicus:* Eodem ergo mortis genere defunctus est & diues: *Mortuus est diues.* Domine mi, recordor te eum vocasse hominē: *Homo quidam erat diues.* Cur igitur non dicis, mortuus est homo ille, sed mortuus est diues? Quia non moritur homo ille, qui semper vivit, & perpetua morte potiusque vivet nullo tempore finientis, ita vt nihil tantopere exoptet, quam mortem, vt moriatur, vt pereat, & mortem non inueniet: *Quærent homines mortem, & non inuenient eam, & desiderabunt mori, & fugiet mors ab eis.* Qui moriebatur, diues erat: quod autē in eo mors est operata hoc fuit, cunctas eius disperdidit diuitias, lectos molles, mēlas opulētas, vestes regales, epularum magnificentiam, vina pretiosa, & quidquid vnquam habuit caducorum, vt ei nec aqua guttula superflua haurienda. Hoc est, ita hoc est, quod de talibus canit Pfaltes regius: *Ne timueris, cum diues factus fuerit homo, & cum multiplicata fuerit gloria domus eius: quia cum in-*

uerieris, non sumet omnia, neque descendet cum gloria eius. Ne te diuitis percellat magnitudo, diuitiæ, maiestas, dum mors aduenierit, hæc dissipabit omnia, sic vt nihil superfit vel magnum vel paruum colligendum. Non sumet omnia: q. d. *Iob 27. 14.* nihil sumet, vt alibi prædixit Iob. *Diues cum dormierit, nihil secum auferat.* Hic mortis effectus, cecidere, quidquid diuiti placet, eum recreabat, demulebat ipsum verò mirime, cum ad inferos sit demergendus inglorius: *Vsque in æternum non videbit lumen.* Hinc exclamat Salomon Ecclesiasticus: *O mors, quam amara est memoria tua, homini pacem habenti in substantiis suis, viro quieto, & cuius via directa sunt in omnibus.* Experimento illud hoc discit: *Homo quidam erat diues:* Bene dicit: *Erat:* quia iam non est, & hoc mors fecit, quæ huic abstulit esse diuitem: *Erat.* Ad rem licet nobis dicere, quod micro quodam mysterio D. Ioanni Angelus indicauit, dum illi bestiam demonstrat auro gemmisque picturam, cui mulier metretrix insidebat. Stupet D. Ioan. tantas diuitias, oratum tantum, & paulo post respondet Angelus admirante Bestia, *quam videris, fuit, & non est.* De his alibi. *Apo. 17. 8. Tract. 1. p. 11.*

S. 17. Sepultus est in inferno. Triste sepulchrum quod describit Isaias, & vidit Ezechiel merito omnium exhorrendum.

Mortuus est diues, & sepultus est in inferno. *38* Nobis suggerit Euangelista in modo loquendi differentiā aliam, inter pauperis ac diuitis mortem. Illius enim longe erat ante disposita ac præparata, vt de ea sic dicatur: *Factū est autem, vt moreretur mendicus.* Huius autem improvisa subitanea nec dispositione præparata sufficienti: quia licet multo durasset tempore periculum infirmitatis, nunquam tamen ei vim morbi mortisque periculum indicarunt, vt diuitibus frequens est casus, quibus rei non aperitur veritas, donec sensibus destruantur, iudicio careant, quo de rebus suis possint disponere, proinde illis sepe mors est subitanea, ac præmatura, de quibus illud veridici axioma: *Ducunt in bonum Iob. 21. 13. dies suos, & in puncto ad inferna descendunt.* Quomodo, in puncto? An non illis plerumque multis perseverat diebus infirmitas? Nō abnuo, verumtamē nec illos admouent periculi, nec detegit veritatē, nec se mori, nisi mortui, meminerunt. Talē his verbis describit huius infelicis distellū Euangelista: *Mortuus est diues.* Quid hoc optime Euangelista, cur tam paucis huius edicis exitū lamentabilem? Enarrasti quid in vita egerit, quibus;

quibus cibis vesceretur, quibus ornabatur vestibus qua regali pompa, viduus ferus supatus exterto collo superbiti gradiebatur, & vultu oculos quidem decorum ad Lazarum in lumine domus suae prostratum despectere dignaretur, cur igitur nobis, quid in morte egerit, non edideris? Quale condiderit testamentum, quae eius fuerit vltima voluntas quid fieri decreverit, quis illi ad certicam adstiterit morienti, quos actus ediderit mortis hora contigitis, qua se diligenter ad extremam illam luctam, eamque gravissimam praeparavit, quid sibi illa iam imminente statuerit praeregendum, quod doloris signum suorum ostenderit peccatorum? Num horum haec referes est oblitus Evangelista? Nequaquam: cuius enim Spiritus S. dirigebat & manum & calamus, horum minime potuit oblitisci, sed caelesti tactu est consilio, ut eorum nullam faceret mentionem, quo declararet quod eius vita enarrata quoque fuit & ei eius mors descripta. Quia sibi mutuo responderunt, & sicut vitam egit inter byssum, purpuram & epulas, vi a quoque inter byssum & purpuram exspiravit: adstiterit certicam redolentia, pixides aromatum, argentei foveculi abacis variis pelvibus instructi, & pes qui solo sternantur in honorem eorum qui languidum intrant visitaturi, Culetrae lanear, mollissimae telae quibus lanceae deservantur, hinc auferantur quae sunt insipida, factus erat hoc praeparare, talis quae ratur radix salutifera, ille vocetur medicus, eliminentur pauperes, ne clamoribus perturbent quiescentem, consulant catores: qui Dei totalem impediunt oblivionem: talis enim illi in morte parabatur oblitus, qui per integros annos Dei vixit pauperitatem immemor, hoc est: *in puncto ad inferna descendit*, ve nec se mori cognoscat, nec mortem suam praevenerit tempestive, dumque ei mortis imminens exponeretur periculum, iam animam exhalabat, & mortuus est, priusquam se mori posse cogitaret.

En divitem insensum, de quo verificatur illud eloquenti libri D. Hieron. in perfidum illum Iovinianum: *Ille Romanus Ecclesia auctoritate damnatus inter pharisaeos aues, & ea nes suillas non iam emisit spiritum, quam erexitur.* Oportet haec nostrae communitate intentioni: *Eructavit spiritus, mortuus est divites.* Notat D. Aug. Loquendi modum Evangelista: non enim ait: mortuus est, & ad inferna descendit, sicut ad inferna de laus est, quia phrasia haec moram quaedam significat quae inter eum tum servatur, sed indicat quod tanta sui hoc actum celeritate, ac momento, ut

I. Diuitis exitus describitur miserabilis.

mori & in inferno sepeliri, non fuerit: *Sepulchrum est in inferno: quia hoc peccatorum onere pressus: velociter descendit, quam ut venisse diceretur: mortuus est. & sepultus in inferno.* Idem quod dixit Spiritus S. *In impietate suo corruerit impius.* Adhuc corpus sepeliendum parabatur, nondum lecto extulerant feretro imponendum, nondum amiculo feraci corpus involuerant, quibito & adhuc caebat nec triguetur, & ecce anima in inferno sepulta lamentatur: sicut enim misericors Deus Angelis suis in mandatis dedit, ut praecincti essent, dum Lazarus exiret, eodem instanti animam susceperat, & triumphali pompa, concentuque caelesti ad quietis locum deferretur sempiterna: ita Divina statuit iustitia, ut nosque decrevit demones, contores crudelissimos, ut ad divinae sententiae executionem, eodem plane momento, quo divitis anima de corpore tor delicti emittitur discederet, eam arriperent, eo modo quo praedixit Iob. *Aspiravit spiritus oris sui: eam tota vi cornibus eruerent, velut arborem firmis terae aradicatam, & instar fulguris diriperent in inferno sepeliendam.*

Hoc in illo completum esse certimus, quod postmodum vidit D. Iohannes, cui ostendit Angelus condemnationem meretricis magne sub figura praegrandis lapidis molans in aere, qui solutus, in aere oculi, magno impetu decedit in pelagus, aquis submersus amarissimis, *Suscepit unus Angelus lapidem quasi molam magnam, & misit in mare dicens: Hoc impetu mittetur Babylon, civitas illa magna. & ultra san non invenietur.* Quis famulos videat, amicos audiat colloquentes, dicentes per domum, de balsamo, de myrrha corpori defuncti iungendo sollicitos, ad corpus effere dum viros conlocantes, ac nostro loquendi modo providentes, ut campanae confraternitatum solemnius pulsentur, eadane pluvium comitentur, armarum scuta componantur, quae tumulo circumfiguntur, cantores, qui celebrant exequias? Qui non de illo rumores in civitate, quae de illo eiusque familia colloquia miscebantur? Video heredes de bonis agentes, ipse vero ad inferos demersus crebatur. Sicut praediximus de Herode, ex Iosepho: tui mortuo filius exequias fecit, quales non vidit sol celebrari magnificentiores, ipse vero sepultus in inferno iugemiscebat. Hoc pluitibus contingit. Reverti purissima illa virgo D. Theresia, quod ipsa vidit: vivebat quidam omnium mortalium flagitiosissimus, cui Deus immensus infirmitatem, quae biennio non curabilis perferre

tantum: quã ad frugem deberet reuocari melio- rem, licet autem ex illo mores suos aliiq̃ aeternis corrigeret, non tamen ex integro ac perfecte respicit. Ex diuina factum est iustitia, vt hunc in- confessus discederet, eum iam corpus lineo cada- uerale esset obuolutum, summa pompa ac hono- re funebri defetendum, uisit ipsa circumqua- que demonum legionis varijs corpus horrendis- que torquentes cruciatibus, qui illud uulatibus ac confusis clamoribus huc illucque, uelut col- ludentes distrahebant. Ad Ecclesiam solemnè de- fertur pompa officium celebratur magnificum, dum uerò corpus terræ mandatur, tanta (testatur illa) in tumultu demonum aderat multitudo, vt illud exciperent, vt spectra hæc videre non pos- sem, & magnus mihi necessarius erat animus, vt hoc me videre dissimularem. Attendebat, quid de illa agerent anima, quando tam truculentè ca- dauer excipiebant, & uinam (ait) quã uidi terri- bilia illi uiderent, qui mortali et ipsa inquinantur, quantum sapio, non illis modicum prodisset ad uitæ mortisque correctionem. Considerabat au- tem pissima illa mulier, quàm dissimilis fors- set illius in seclis animæ: dum enim exornandò funeri heredes occupantur, iam anima demonum opera inferni sepulchris infertur æternam cru- ciandã.

rebusforium, de medio inferni etc. Asser, & omnis multitudo eius. Medio gehennæ sepelitur Ahr̃, per quem D. Hieronymus caput Luciferum, & Angelos apostatas, demones scilicet carnifices, & circumquaque millena sepulchra iam composita, & facinorosis preparata. In uno horum inferis hic sepelitur: Mortuus est diues, & sepelitus est in inferno. Mortuus est, uicti oculi sepelitur. An ergo non permittis primum fodi sepulchrum illam nunc perfectũ est, inquit Deus. Eo momento quo peccat quis mortaliter, in hoc polyandro ei sepul- chrum aperitur, ita vt si hoc in statu discesserit, iam eius sit effossum sepulchrum, nec ultra de- morandum.

Illum, qui fordidus uitæ inolerentis, vt eius Deus salutem procuraret, in mentis excessu rapitur ad ea subterranea, ubi milia conspexit se- pulchra quibus nulla frigidior, suis epitaphijs conseripta: quædam horrendis draconibus apeno gutture flammis euomentibus oblita alia præ- & sulphure lucentia à serpentibus multa uenenosiss: alia liquenti metallo feruida, quorum sic tituli legebantur. Hec est sepulchrum talis libidinosi Catuli Melitæ: Hic iacet talis fastidiosus Maxi- mus. Vidit autem & aliud cæteris magis exhor- rendum, cuius epitaphium proprium emiserat- bat nomen, quo adeo terrebatur, vt ad se reuer- sus, nec uidere, loqui, comedere, aut bilere præ- sumeret, hoc semper agebat, gemit, suspirabat, sahrimabatur, & uitam suscepit penitentia du- rissimam, quosdam autem serio præmonuit, quia uisite eorum sepulchra parata testabatur, qui mores suos ad saniora conuersi contexerunt: O charissime, qui locum corpori quaeris sepeliendo caue ne tibi iam sit in inferno sepulchrum præ- paratum. Eia Christiani, hæc frequentate camit- teria, Dauidis acquiescite consilio. Descendant in infernum uiuentes. de quo sæpius, mente uel- tra hæc obambulate sepulchra non ut mortuis salutare apprecemini: Requiescant in pace, sed ut florum legatis epitheta sepulchrorum, & ad- uertatis, si forte aliquod uobis præscribatur: ibi sunt epitheta luxuriosis, auariss, auidis uindictæ, crudelibus, murrinatoribus, detractoribus, Deo rebellibus, & ad eius inspirationes obstinatis. Perpende num aliquod horum tibi conueniat, Deus te his sepulchris eripiat, hæc enim omni- modo tibi cauenda. Vt grauissimum supplicium minabatur Deus regi Ioachim per uatem Hiere- miam. Hæc dicit Dominus ad Ioachim filium Iosæ Regem Iudæ etc. Sepulchra asini sepelietur, putre- factus & proiectus extra portas Hierusalem, etc.

Quis hoc graue non censet esse supplicium, sicut

39 En tibi, sic audio momentem D. Aug. mortem plenam aique perfectam. Sicut duabus constat homo partibus, corpore & anima, quæ uitam reddunt hominis perfectam, ita duas patitur mores, corporis & animæ, quæ mortem homi- nis faciunt perfectam ac integram, quam Chris- tus docet timendam. *Illum timete, qui postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam.* Ergo utriusq; rei, id est, totius hominis mors est, cum anima à Deo deserti, deserit corpus. Talem in- dicat fuisse mortem diuini Euangelista: *Mortuus est diues.* En mors corporis: *Et sepultus est in in- ferno:* En mors animæ æterna. Heu infantiam sepulchram. Hanc Deus per Isaiam prædicit pec- catori. *Detrita est ad inferos superbia tua, conci- dit cadauer tuum, subter te seruentur tinea, & operimentum tuum erunt uermes.* Heu deplorandum cæmeterium, quod Deus Prophetæ Ezechielis demonstrat plenum sepul- chris tam exhorrendis, vt eum Deus præmo- neat, lacrymis oculos pararet, cor gemitibus, eos qui illis essent sepeliendi: deploraturus. Rapi- tur extaticus ad loca infernalìa, ordines uidet se- pulchrorum terribilium, ignes voraces, flammis uincissimas. En ò Prophetæ, iam strati sunt lecti, iam sepulchra preparata. *Loquentur ei potentissimi Hieron. Bapt. de Lanæa, Tom. I.*

Pf. 54. 16. Requiescant in pace, sed ut florum legatis epitheta sepulchrorum, & ad- uertatis, si forte aliquod uobis præscribatur: ibi sunt epitheta luxuriosis, auariss, auidis uindictæ, crudelibus, murrinatoribus, detractoribus, Deo rebellibus, & ad eius inspirationes obstinatis. Perpende num aliquod horum tibi conueniat, Deus te his sepulchris eripiat, hæc enim omni- modo tibi cauenda. Vt grauissimum supplicium minabatur Deus regi Ioachim per uatem Hiere- miam. Hæc dicit Dominus ad Ioachim filium Iosæ Regem Iudæ etc. Sepulchra asini sepelietur, putre- factus & proiectus extra portas Hierusalem, etc. Hier. 22. 18.

sicut ex opposito quibusdam eximij beneficij loco ponitur, eorum corpora honorifice terrae mandari, & in jatum storum sepeliri mausoleis, vt ex S. Lectione liquido constat legentibus: Attamen nec hoc est supplicium magnificandum: cum sapienter eius suorum permittat Deus electorum corpora inhumata, in praedam feris exponi animalibus, vt D. Aug. expendit ex illis Prophetarum regij verbis. *Posuerunt morticina ferarum iuram esse voluilibus caeli, carnes Sanctorum iuram b. suis terra.* De se te sepultura liberet infernali, nec de te hoc dicatur, quod de reprobo hoc diuine. *Sepulchrum est in inferno.* Hic praeterea loquendi modus (ex opinione D. Aug.) nedum significat, diuitem ad tartara deuolutum, est insuper, quod lacu gehenna demersus sit profundissimo: hoc quippe significat: *Sepulchrum est in inferno.* Si vero infernus idem sit, vt dicemus, quod locus tormentorum, insinuat Euangelista, quod sepulchrum sit inter tenuissimos cruciatus, flammam voraces, dyablos, serpentes, daemones. *Sepulchrum inferni* (inquit) *poenitentium profunditas est, qua superbos & immisericos post hanc vitam vocat.* Non satis illi erat dixisse diuitem ad tartara raptum, sed ait esse sepulchrum, & in profundissimam abyssum, vt in proprium tunc sepulchrum deiectum, vbi proprium habiturus sit in sempiternum: *Sepulchrum eorum domus illorum in aeternum.*

L. de cura pro mortuis agenda c. 1. Ps. 78. 2. D. Av. 6. L. 2. 99. Euangel. Tom. 4.

Ps. 48. 12.

§. 18. Dum esset in tormentis. Est infernus locus tormentorum, sicut caelum deliciarum, quae omnem superant intellectum.

ELEUANS autem oculos suos, cum esset in tormentis, vidit Abraham à longe, & Lazarum in sinu eius. Hoc primum attingit D. Chrysol. *Hom. 5. in Non dixit in tormento, sed in tormentis:* & quod *Luc. de di. Christus prius dixerat: Sepulchrum est in inferno, hoc modo dicit: Cum esset in tormentis.* Imò & ipse maledictus ibi sepulchrum, locum nominat tormentorum: *Ne veniant in hunc locum tormentorum.* Notat autem D. Gregorius, quod licet multa Christus dixerit de altera vita in parabolis, nec ea explicauerit, attamen dum de inferni loquebatur tormentis: *Aperta voce tormenta peccantium dicta sunt, ne quis ad ignorantiae sua excusationem recurrat.* Praeterea dum de maledictis à se longe sepelendis loqueretur: *Discedite inquit, à me qui operamini iniquitatem.* Ne forte crederent se ad ea delegari loca, in quibus suis fruere delictis, adiungit: *Iherit fetus & stridor dentium.* Iterum, cum multa in parabolis dixisset, hoc tamen

Matt. 7. 23. Matt. 13. 42.

voluit explicitè declarare: *Exibunt Angeli, & separabunt malos de medio iustorum, & mittent eos in caminum ignis, ibi erit fletus & stridor.* Similiter & in multis alijs locis, admiratum vero in hoc Euangelio, non satis fuit dixisse: *Sepulchrum est in inferno.* Sed illud exposuit addens: *Cum esset in tormentis.* Describit Diuus Greg. Nyssenus colloquium inter se & sororem suam S. Macrinam de ad eius expositionem, quid sit infernus: num de re, forè vox hac locum significet singularem, aut tantum statum animarum separatarum: refert autem plurima suo digna ingenio; at hic decissam habemus questionem. Primo dicit Christus: *Sepulchrum est in inferno,* & quasi qui velit declarare, quid hoc sit in inferno, subiungit: *Cum esset in tormentis:* & ipse ibidem sepulchrum aperte dicit, quod sit locus tormentorum.

Habes hic, quid sit infernus: *Locus tormentorum:* non vnus, sed plurimorum. Primo: *Carceris visio Dei, & priuatio beatitudinis aeternae.* Si primum omnium tormentum, quod in se quicumque possumus imaginari, tormenta comprehendit, carere visioe Diuina, bonis carere beatitudinis. Quando non aliud esset quam locus carentiae visionis Dei, hoc vnum sufficeret, quo vocetur omnium locus tormentorum. Statim sequitur secundum, locus est tenebrarum exteriorum, palpabilium: *tenebras exteriores.* Non cursum transcamus quod difficile iudicamus: tale pati tormentum, quo cruciabitur intellectus adeo semper clarè ac distinctè videre desiderans, omnes, quas optauit, veritates. Setatis cernere tenebris obsecratum, vt eas explicare non possit, quales in se sint, omnes conceptus quos circa hanc obscuritatem formant ingenia virorum subtilissima. Pateat ergo, quanto sit intellectus torquendus cruciatu, tanto priuatus lumine, quod tantopere cernere concupuit. Tertio: ignis. Hoc ignis, quo cruciantur animae, penditur tormentum: dum dicitur: quod ignis cruciatus, quem hic pati possumus, maxime licet vehemens ac adurentis, quem potest hominum imitari: excogitare perceritas, addo & demonum, ad viri cuiusdam tormentum, velut ignis pius est iudicandus, collatione eius cruciatus, quem patiuntur, qui hoc inferni igne maledicti cruciantur. Quarto: vermes, Quinto: demonum societas. Si igitur ad quantum procedamus, societatem nempe demonum, quibus damnati sociabuntur. Qui nouit, intelligat, quam sit intolerabile cum illis viuere, à quibus se non erit, immortali odio exhorreti: & ni fallar, nulla dari gratior potest infelicitas, quam se illi subiectum lugere.